

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.ик.н. Виржиния Желязкова

Институт за икономически изследвания при Българската академия на науките/ Университет
по застраховане и финанси

професионално направление 3.8. Икономика

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
в докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност
(Финансов контрол)“

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на
дисертационния труд съгласно Заповед №1142/28.04.2026 г. на зам.- ректора по НИД на
УНСС

Автор на дисертационния труд: Йорданка Людмилова Славкова

Тема на дисертационния труд: „Модел на корпоративен данъчен контрол“

1. Информация за дисертанта

Йорданка Людмилова Славкова е задочен докторант към катедра „Финансов контрол“ на
Финансово-счетоводния факултет на Университета за национално и световно стопанство.

Дисертантът се е обучавала по докторска програма по докторска програма „Счетоводна
отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)“ съгласно Заповед
на Ректора на УНСС №858/31.03.2023 г. Обучението е осъществено през периода 2023-2026
година.

От представената автобиография е видно, че притежава магистърска степен по специалност
„Счетоводство и контрол“ от УНСС, както и магистърска степен по маркетинг.
Професионалният ѝ път е свързан изцяло със сферата на счетоводството, финансовото
управление и корпоративния контрол. В различни периоди от своята кариера тя е заемала
длъжностите счетоводител, главен счетоводител и финансов контрольор в български и

международни компании, което ѝ осигурява значителен практически опит в областта на финансовата отчетност и корпоративното управление.

Професионалната подготовка на дисертанта е в пряка връзка с тематиката на дисертационния труд и създава необходимата практическа основа за задълбочено изследване на проблемите на корпоративния данъчен контрол. От представените материали може да се направи извод, че индивидуалният учебен и изследователски план е изпълнен успешно и е завършил с разработването на дисертационен труд, който отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е с обем от 172 страници и включва увод, три глави, заключение, библиография, списък на използваните съкращения и десет приложения. Библиографията съдържа 86 литературни източника, от които 27 на български и 59 на английски език. Структурата на разработката е логически издържана и осигурява последователно развитие на изследването от теоретичните постановки към приложните аспекти и авторските предложения.

Темата на дисертационния труд е безспорно актуална. Динамичните процеси на дигитализация, глобализацията на стопанските отношения, нарастващата сложност на корпоративните структури и въвеждането на нови международни данъчни стандарти поставят пред данъчните администрации необходимостта от модернизиране на съществуващите механизми за контрол. Особено значение придобиват въпросите, свързани с риск-базирания подход, използването на големи масиви от данни, алгоритмите за анализ и новите форми на дигитално взаимодействие между бизнеса и приходните администрации. В този контекст разработването на модел за корпоративен данъчен контрол представлява значима научна и практическа задача.

Обектът на изследването е ясно дефиниран като системата на корпоративния данъчен контрол в Република България в условията на дигитална трансформация и членство в Европейския съюз. Предметът на изследването е насочен към влиянието на дигиталната трансформация и риск-базирания подход върху развитието на корпоративния данъчен контрол. Формулираната цел е логично обвързана с обекта и предмета на изследването и е насочена към разработване на модел за корпоративен данъчен контрол, който да допринася за повишаване на ефективността, прозрачността и справедливостта на данъчната система.

Поставените изследователски задачи са последователни и позволяват постигането на формулираната цел. Основната теза е ясно формулирана и се защитава последователно в хода на изложението чрез съчетаване на теоретичен анализ, емпирично изследване и авторски концептуални решения.

Положителна оценка заслужава теоретичната рамка на изследването. Авторът демонстрира добро познаване на класическите и съвременните икономически теории, свързани с

данъчното облагане и контрола. В анализа са включени трудове на водещи представители на класическата и неокласическата икономическа школа, институционалната икономика, поведенческата икономика и съвременните концепции за дигитализация на данъчната администрация. Наред с международната литература са използвани и значими разработки на български автори в областта на финансовия и данъчния контрол. Това позволява изграждането на стабилна теоретична основа на дисертационното изследване.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд съдържа редица резултати с научен и научно-приложен характер. В първата глава е извършен задълбочен анализ на същността на корпоративния данък, неговите икономически функции и мястото му в системата на финансовия контрол. Авторът успешно обвързва проблематиката на корпоративното облагане с развитието на съвременните концепции за управление на риска и дигитализацията на контролните процеси.

Втората глава е посветена на методологичните и приложните аспекти на корпоративния данъчен контрол. Особено внимание е отделено на международните практики и съвременните инструменти за управление на данъчния риск. Анализирани са възможностите за използване на Big Data технологии, алгоритми за машинно обучение и други дигитални инструменти при идентифицирането и оценката на риска. Изследването на българската практика е основано на официални данни и позволява да бъдат открити както постигнатите резултати, така и съществуващите ограничения в организацията на корпоративния данъчен контрол.

Най-съществената част от разработката е третата глава, в която е предложен авторски модел за корпоративен данъчен контрол в условията на дигитализация и управление на данъчния риск. Моделът е изграден върху съвременни принципи на риск-базирано управление, използване на дигитални технологии и превантивни механизми за въздействие върху поведението на данъкоплатците. Положителна оценка заслужава стремежът на автора да интегрира технологичните възможности на съвременната дигитална среда с поведенческите аспекти на данъчното съответствие.

Значима част от изследването представлява проведеното анкетно проучване, чрез което се търси емпирична подкрепа на основните хипотези и на предложения модел. Анализът на резултатите допринася за по-добрата аргументация на авторовите изводи и препоръки.

Методологията на изследването е подбрана адекватно на поставените цели и задачи. Авторът успешно съчетава методите на анализа и синтеза, индукцията и дедукцията, сравнителния и структурния анализ, както и статистически подходи за обработка на данните. Използваните методи осигуряват необходимата научна обосновааност на направените изводи.

Считам, че поставените задачи са изпълнени, формулираната цел е постигната, а основната теза е аргументирано защитена.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам по същество формулираните от дисертанта приноси и считам, че те намират реално отражение в съдържанието на разработката.

Научните достойнства на труда се изразяват преди всичко в систематизирането и развитието на теоретичните постановки относно корпоративния данъчен контрол в условията на дигитална трансформация. Авторът успява да интегрира различни теоретични подходи и да изгради цялостна концептуална рамка, която обяснява взаимодействието между данъчния контрол, управлението на риска и технологичните промени.

Съществен принос представлява разработването на авторски модел за корпоративен данъчен контрол, който комбинира риск-базирани механизми, аналитични инструменти и поведенчески подходи за насърчаване на доброволното данъчно съответствие. Предложеният модел има потенциал за практическо приложение и създава предпоставки за повишаване ефективността на контролните дейности в условията на дигитална среда.

Научно-приложната стойност на изследването се изразява и в извършения анализ на съвременните международни практики, както и в адаптирането на редица концепции към българската институционална среда. Формулираните препоръки могат да бъдат полезни както за развитието на теорията на финансовия контрол, така и за практиката на приходната администрация.

Като цяло приносите са резултат от самостоятелна изследователска работа и имат както теоретична, така и практическа значимост.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на дисертационния труд са представени четири научни публикации. Тяхното съдържание е в пряка връзка с тематиката на дисертацията и отразява основни аспекти на проведеното изследване. Публикациите свидетелстват за последователен научен интерес към проблематиката и осигуряват необходимата публичност на постигнатите резултати. Те потвърждават способността на дисертанта да представя и защитава научни идеи пред академичната общност. Дисертантът изпълнява минималните национални изисквания на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, към момента няма основание автентичността на трудовете ѝ да бъде поставяна под съмнение.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат отразява коректно структурата, съдържанието, основните резултати и приносите на дисертационния труд. В него са представени актуалността на темата, обектът и предметът на изследването, целта, задачите, методологията и основните научни резултати. Считам, че авторефератът изпълнява своето предназначение и дава ясна и достоверна представа за съдържанието на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Представеният дисертационен труд е завършено научно изследване и направените бележки имат по-скоро препоръчителен характер. В бъдещи разработки би могло да се разшири емпиричната част чрез включване на по-голям брой участници и чрез използване на допълнителни количествени методи за оценка на ефективността на предложения модел. Интерес представлява и възможността за последващо тестване на модела в реална административна среда след по-широкото внедряване на дигиталните инструменти, разгледани в изследването.

Имам следните въпроси към дисертанта:

- В предложения от Вас модел за корпоративен данъчен контрол централно място заемат дигиталните инструменти, анализът на данни и риск-базираният подход. Кой според Вас са най-съществените институционални и организационни предпоставки, които трябва да бъдат изпълнени, за да може моделът да бъде приложен успешно в практиката на Националната агенция за приходите?
- В дисертационния труд защитавате тезата, че превантивните механизми и поведенческите подходи могат да повишат доброволното данъчно съответствие. Как според Вас следва да бъде постигнат балансът между превантивния характер на контрола и необходимостта от ефективни санкционни механизми при установяване на данъчни нарушения?

8. Заключение

Представеният дисертационен труд на тема „Модел на корпоративен данъчен контрол“ представлява самостоятелно научно изследване по актуален и значим проблем. В него са постигнати резултати с научен и научно-приложен характер, които съответстват на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Дисертантът демонстрира задълбочени познания по изследваната проблематика, способност за самостоятелна научна работа и умения за разработване на практически приложими решения.

Въз основа на изложеното давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Йорданка Людмилова Славкова образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)“.

Дата: 25 май 2026 г.

Рецензент:

проф. д.ик.н. Виржиния Желязкова

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

R E V I E W

by Prof. Virginia Zhelyazkova, D.Sc. (Economics)

Economic Research Institute at the Bulgarian Academy of Sciences / University of Insurance and Finance

Professional Field 3.8 Economics

Regarding: dissertation submitted for the award of the educational and scientific degree Philosophiae Doctor (Ph.D.) in the doctoral programme “Accounting, Control and Analysis of Economic Activity (Financial Control)”

Grounds for submitting the review: participation as a member of the Scientific Jury for the public defense of the dissertation in accordance with Order No. 1142/28.04.2026 of the Vice-Rector for Research Activities of the University of National and World Economy.

Author of the dissertation: Yordanka Lyudmilova Slavkova

Title of the dissertation: “A Model of Corporate Tax Control”

1. Information about the doctoral candidate

Yordanka Lyudmilova Slavkova is a part-time doctoral candidate at the Department of Financial Control, Faculty of Finance and Accounting, University of National and World Economy.

The doctoral candidate pursued her doctoral studies in the doctoral programme “Accounting, Control and Analysis of Economic Activity (Financial Control)” in accordance with Order No. 858/31.03.2023 of the Rector of the University of National and World Economy. The educational process was carried out during the period 2023–2026.

The submitted curriculum vitae shows that she holds a Master's degree in Accounting and Control from the University of National and World Economy, as well as a Master's degree in Marketing. Her professional career has been entirely related to the fields of accounting, financial management and corporate control. At different stages of her career, she has held the positions of accountant, chief accountant and financial controller in Bulgarian and international companies, which has provided her with substantial practical experience in the areas of financial reporting and corporate governance.

The professional background of the doctoral candidate is directly related to the subject matter of the dissertation and provides the necessary practical foundation for an in-depth study of the issues associated with corporate tax control. Based on the submitted materials, it can be concluded that the individual study and research plan has been successfully completed and has resulted in the preparation of a dissertation that satisfies the requirements for the award of Ph.D.

2. General Characteristics of the Submitted Dissertation

The submitted dissertation comprises 172 pages and consists of an introduction, three chapters, a conclusion, a bibliography, a list of abbreviations and ten appendices. The bibliography includes 86 references, of which 27 are in Bulgarian and 59 are in English. The structure of the dissertation is logically coherent and ensures a consistent progression of the research from the theoretical foundations to the applied aspects and the author's own proposals.

The topic of the dissertation is undoubtedly relevant and timely. The dynamic processes of digitalisation, the globalisation of economic relations, the increasing complexity of corporate structures and the introduction of new international tax standards require tax administrations to modernise their existing control mechanisms. Particular importance is attached to issues related to risk-based approaches, the use of large datasets, analytical algorithms and new forms of digital interaction between businesses and revenue administrations. In this context, the development of a model for corporate tax control represents a significant scientific and practical undertaking.

The object of the research is clearly defined as the system of corporate tax control in the Republic of Bulgaria under conditions of digital transformation and membership of the European Union. The subject of the research focuses on the impact of digital transformation and the risk-based approach on the development of corporate tax control. The stated research objective is logically linked to both the object and the subject of the study and is directed towards the development of a model for corporate tax control that contributes to improving the efficiency, transparency and fairness of the tax system.

The research tasks are logically formulated and provide a sound basis for achieving the stated objective. The central thesis is clearly articulated and is consistently defended throughout the dissertation through a combination of theoretical analysis, empirical investigation and the author's conceptual propositions.

The theoretical framework of the study deserves a positive assessment. The author demonstrates a sound knowledge of both classical and contemporary economic theories related to taxation and control. The analysis incorporates the works of leading representatives of the classical and neoclassical schools of economics, institutional economics, behavioural economics and contemporary concepts relating to the digitalisation of tax administration. Alongside the international literature, the dissertation draws upon important contributions by Bulgarian scholars in the fields of financial and tax control. This provides a solid theoretical foundation for the dissertation research.

3. Assessment of the Scientific and Applied Research Results

The dissertation contains a number of results of both scientific and applied significance. In the first chapter, the author provides an in-depth analysis of the nature of corporate taxation, its economic functions and its place within the system of financial control. The study successfully links the issues of corporate taxation with the development of contemporary concepts of risk management and the digitalisation of control processes.

The second chapter is devoted to the methodological and practical aspects of corporate tax control. Particular attention is paid to international practices and contemporary instruments for tax risk management. The author examines the possibilities for employing Big Data technologies, machine-learning algorithms and other digital tools in the identification and assessment of tax risks. The analysis of Bulgarian practice is based on official data and makes it possible to identify both the achievements and the existing limitations in the organisation of corporate tax control.

The most substantial part of the dissertation is the third chapter, in which the author proposes an original model of corporate tax control under conditions of digitalisation and tax risk management. The model is built upon contemporary principles of risk-based management, the use of digital technologies and preventive mechanisms aimed at influencing taxpayers' behaviour. Particular merit should be attributed to the author's effort to integrate the technological capabilities of the modern digital environment with the behavioural aspects of tax compliance.

An important component of the study is the questionnaire survey conducted to provide empirical support for the main hypotheses and for the proposed model. The analysis of the survey results contributes to a stronger substantiation of the author's conclusions and recommendations.

The research methodology has been selected appropriately in relation to the objectives and tasks of the study. The author successfully combines methods of analysis and synthesis, induction and deduction, comparative and structural analysis, as well as statistical approaches to data processing. The methods employed ensure the necessary scientific rigour and reliability of the conclusions reached.

In my opinion, the research tasks have been successfully accomplished, the stated objective has been achieved, and the central thesis has been convincingly substantiated and defended.

4. Assessment of the Scientific and Applied Contributions

In essence, I accept the contributions formulated by the doctoral candidate and consider that they are genuinely reflected in the content of the dissertation.

The scientific merits of the dissertation are primarily associated with the systematisation and further development of theoretical concepts relating to corporate tax control in the context of digital transformation. The author succeeds in integrating different theoretical approaches and constructing a comprehensive conceptual framework that explains the interaction between tax control, risk management and technological change.

A significant contribution of the dissertation is the development of an original model of corporate tax control that combines risk-based mechanisms, analytical tools and behavioural approaches aimed at encouraging voluntary tax compliance. The proposed model demonstrates potential for practical application and creates opportunities for improving the effectiveness of control activities in a digital environment.

The applied value of the research is further reflected in the analysis of contemporary international practices and in the adaptation of a number of concepts to the Bulgarian institutional environment. The recommendations formulated in the dissertation may prove useful both for the further development of the theory of financial control and for the practical activities of the revenue administration.

Overall, the contributions represent the result of independent research work and possess both theoretical and practical significance.

5. Assessment of the Publications Related to the Dissertation

Four scientific publications have been presented on the topic of the dissertation. Their content is directly related to the subject matter of the research and reflects its principal aspects. The publications demonstrate a consistent scientific interest in the topic and ensure the necessary dissemination of the research results. They confirm the doctoral candidate's ability to present and defend scientific ideas before the academic community. The doctoral candidate fulfils the minimum national requirements set forth in the Academic Staff Development Act of the Republic of Bulgaria and the Regulations for its Implementation. Based on the submitted materials and the information available at the time of preparing this review, there are no grounds to question the authenticity or authorship of her scientific works.

6. Assessment of the Abstract

The submitted abstract accurately reflects the structure, content, principal results and contributions of the dissertation. It presents the relevance of the topic, the object and subject of the research, the aim, research tasks, methodology and the main scientific findings. In my opinion, the abstract fulfils its purpose and provides a clear and reliable representation of the content of the dissertation.

7. Critical Remarks, Recommendations and Questions

The submitted dissertation represents a completed piece of scientific research, and the remarks made below are primarily of a recommendatory nature. In future studies, the empirical component could be further expanded through the inclusion of a larger number of participants and the application of additional quantitative methods for assessing the effectiveness of the proposed model. It would also be of interest to examine the possibility of testing the model in a real administrative environment following the broader implementation of the digital tools discussed in the dissertation.

I would like to address the following questions to the doctoral candidate:

- In your proposed model of corporate tax control, digital tools, data analytics and a risk-based approach occupy a central role. In your opinion, what are the most important institutional and organisational prerequisites that need to be fulfilled in order to ensure the successful implementation of the model within the practice of the National Revenue Agency?
- In the dissertation, you argue that preventive mechanisms and behavioural approaches can enhance voluntary tax compliance. In your view, how should an appropriate balance be achieved between the preventive nature of tax control and the need for effective sanctioning mechanisms in cases where tax violations are identified?

8. Conclusion

The submitted dissertation titled “*A Model of Corporate Tax Control*” constitutes an independent scientific study devoted to a topical and significant research problem. The dissertation contains scientific and applied research results that meet the requirements for the award of the Ph.D. degree. The doctoral candidate demonstrates profound knowledge of the research field, an ability to conduct independent scientific research, and the capacity to develop practically applicable solutions.

On the basis of the above considerations, I give a positive assessment of the dissertation and recommend that the esteemed Scientific Jury award Yordanka Lyudmilova Slavkova the educational and scientific degree Ph.D. in Professional Field 3.8 Economics, doctoral programme “**Accounting, Control and Analysis of Economic Activity (Financial Control)**”.

25 May 2026

Reviewer:

Prof. Virginia Zhelyazkova, D.Sc. (Economics)